
HZ. ALİ-MUAVİYE İHTİLAFI

Abdullatif Subhi Paşa ve
Ahmet Cevdet Paşa Örneği

Prof. Dr. Emine ÖZTÜRK
Dr. Nural SAVCI

© Copyright 2019

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-258-505-4

Kitap Adı

HZ.ALİ-MUAVİYE İHTİLAFI

Abdullatif Subhi Paşa ve Ahmet Cevdet Paşa Örneği

Yazar

Prof. Dr. Emine ÖZTÜRK

Dr. Nural SAVCI

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

25465

Baskı ve Cilt

Sonçağ Matbaacılık

Bisac Code

REL037060

DOI

10.37609/akya.1949

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İçindekiler

GİRİŞ	1
1. Araştırmanın Konusu.....	1
2. Araştırmanın Amacı.....	2
3. Araştırmanın Önemi.....	2
4. Araştırmanın Yöntemi.....	2
TAKDİM	5
I. BÖLÜM	13
1.1. Abdullatif Subhi Paşa'nın Hayatı.....	13
1.2. Abdullatif Subhi Paşa'nın Tarihçiliği ve Tarih Anlayışı.....	15
1.3. Ahmet Cevdet Paşa'nın Hayatı.....	19
1.4. Ahmet Cevdet Paşa'nın Tarihçiliği ve Tarih Anlayışı.....	26
II. BÖLÜM	31
2.1. Hz.Ebubekir'in Hilafeti Sürecindeki İhtilaf ve Hz.Ali (r.a.)'nın Hz.Ebubekir'e Olan Beyatının Gecikmesi Meselesinde Abullatif Subhi Paşa'nın Kanaati ve Yorumu.....	31
2.2. Hz. Ebubekir'in Hilafeti Sürecindeki İhtilaf ve Hz.Ali (r.a.)'nın Hz.Ebubekir'e Olan Beyatının Gecikmesi Meselesinde Ahmet Cevdet Paşa'nın Kanaati ve Yorumu.....	33
III. BÖLÜM	49
3.1. Abdullatif Subhi Paşa'ya Göre Hz.Osman Döneminin Siyasi Sosyal Olayları ve Abdullatif Subhi Paşa'nın Bu Olaylarla İlgili Kanaati ve Yorumu.....	49
3.2. Abdullatif Subhi Paşa'ya Göre Hz.Osman'ın Şahadeti ve Abdullatif Subhi Paşa'nın Hz.Osman'ın Şahadeti İlgili Kanaati ve Yorumu.....	55

3.3. Ahmet Cevdet Paşa'ya Göre Hz.Osman'ın Şahadeti ve Ahmet Cevdet Paşa'nın Hz.Osman'ın Şahadeti İlgili Kanaati ve Yorumu	63
IV.BÖLÜM	77
4.1. Abdullatif Subhi Paşa'ya Göre Hz. Ali Radiyallahu Anha Nâsın Bîati ve Abdullatif Subhi Paşa'nın Hz. Ali Radiyallahu Anha Nâsın Bîati İle İlgili Kanaati ve Yorumu.....	77
4.2.Ahmet Cevdet Paşa'ya Göre Hz. Ali Radiyallahu Anh'ın Hilafeti ve Ahmet Cevdet Paşa'nın Hz. Ali Radiyallahu Anh'ın Hilafeti İle İlgili Kanaati ve Yorumu.....	82
4.3. Abdullatif Subhi Paşa'ya Göre Cemel Vakası ve Abdullatif Subhi Paşa'nın Cemel Vakası İle İlgili Kanaati ve Yorumu	88
4.4. Ahmet Cevdet Paşa'ya Göre Cemel Vakası ve Ahmet Cevdet Paşa'nın Cemel Vakası İle İlgili Kanaati ve Yorumu	101
4.5. Abdullatif Subhi Paşa'ya Göre Sıffin Savaşı ve Abdullatif Subhi Paşa'nın Sıffin Savaşı İle İlgili Kanaati ve Yorumu	113
4.6. Ahmet Cevdet Paşa'ya Göre Sıffin Savaşı ve Ahmet Cevdet Paşa'nın Sıffin Savaşı İle İlgili Kanaati ve Yorumu	121
4.7. Abdullatif Subhi Paşa'ya Göre Hakemeyn'in Sûret-İ Hükmü ve Abdullatif Subhi Paşa'nınHakemeynin Sûret-İ Hükmü İle İlgili Kanaati ve Yorumu	125
SONUÇ	131
KAYNAKÇA	140

KAYNAKÇA

- Abdullatif Subhi Paşa, Miftahu'l İber (İnsanlık ve Peygamberler Tarihine Giriş, Transkripsiyon: Prof.Dr.Emine Öztürk & Arş.Gör. Sertaç Demir, Tashih:Muharrem Tan, Rağbet Yay., İstanbul, 2016.
- Abdüllatif Subhi Paşa, **Hakaiku'l Kelam fi Tarihi'l-İslam**, Matbaa-i Amire, İstanbul, 1886.
- Ahmet Cevdet Paşa, a.g.e., C:II, s.66-70. Hutbe ile ilgili daha geniş bilgi için bkz. Muhyiddin-i Arabi, **Muhadaratu'l-Ebrar ve Müsamereti'l-Ahyar fi'l-Edebiyyat ve Nasadiri'l Ahyar**, Ebu Abdullah Muhyiddin Muhammed bin Ali İbnu'l Aarabi, Matbaa-i Osmaniye, İstanbul, 1305.
- Ahmet Cevdet Paşa, **Kısas-ı Enbiya ve Tevarih-i Hulefa**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, sadeleştirme ve transkripsiyon: Mahir İz, İstanbul, 1985, C:II.
- Akyıldız, Ali; “**Subhi Paşa Maddesi**”, *TDV İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları*, İstanbul, 1993, C.XXXVII.
- Azimli, Mehmet; **Dört Halifeyi Farklı Okumak**: Hz.Ali, Ankara Okulu Yayınları, Ankara, 2014. .
- Çağatay, Neşet & Çubukçu, İbrahim Agah; **İslam Mezhepleri Tarihi**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1985, Birinci Baskının Önsözü.
- Eş-Şehristani; Ebu'l-Feth Muhammed b.Abdulkerim eş-Şehristani; **el-Milel ve'n-Nihal**; thk: Emir Ali el-Mehna Ali Hüseyin Faur , Beyrut:Daru'l-Marife, c:I, 1414/1993.
- Furat, Ahmet Subhi; **Kısas-ı Enbiya ve Tevarih-i Hulefa**, Bedir Yayınevi, İstanbul, 1976, Önsöz.
- Halaçoğlu, Yusuf & Aydın, Mehemt Akif; “**Ahmet Cevdet Paşa Maddesi**”, *TDV İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları*, İstanbul, 1993, C. VII, s.443-444.
- Kandemir, Yaşar; “Ebu Musa el-Eş'ari” Maddesi, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, TDV Yayınları, Ankara, 1995, C:X.
- Kocamemi, Fazıl Bülent; “*Baba, Oğul, Torun*”, Ekinoks Yayınları, İstanbul.
- Müslim, İman 147**); <https://hadislerleislam.diyaret.gov.tr/?p=kitap&h=kibir&i=7.1.533&t=0>, Erişim tarihi: 01. 07. 2019.
- Önkal, Ahmet; “Amru'bnu'l-As” Maddesi, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, TDV Yayınları, Ankara, C:III.